

RAKENNUSTIETO >

Rakennusalan täyden palvelun tietotalo

Rakennustieto Oy edistää hyvää rakennustapaa ja tuottaa rakentamisesta luotettavaa tietoa. Puolueettoman ja asiakaslähtöisen Rakennustieto Oy:n tuotteet kattavat rakentamisen koko elinkaaren suunnittelusta ylläpitoon. Yhtiön omistaa Rakennustietosäätiö RTS.

Tutustu palveluihimme

> rakennustieto.fi/rk/palvelut

Rakentajain kalenterin artikkelit

Tämä artikkeli on julkaistu alun perin Rakentajain kalenterissa, jota ovat julkaisseet Rakennustietosäätiö RTS sr ja Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry.

Julkaisu oli rakennusalan ammattilaisten ja opiskelijoiden käsikirja, joka yhdisteli teoriaa ja käytäntöä sekä kannusti hyvään rakentamiseen. Artikkelin vasemmassa reunassa olevasta vesileimasta näkee ko. Rakentajain kalenterin vuosikerran.

> [Artikkeliarkisto, kokoelma vuosien 1997–2018 Rakentajain kalenterissa julkaistuista artikkeleista](#)

Rakentaja – yrittäjä ja työnantaja

Kim Kaskiaro, varatuomari
Aluepäällikkö
Rakennusteollisuus RT ry
kim.kaskiaro@rakennusteollisuusrt.fi

Jussi Heiskala, ekonomi
Asiamies
Rakennusteollisuus RT ry
jussi.heiskala@rakennusteollisuusrt.fi

2

Artikkelissa käydään rakentajan kannalta läpi keskeisimmät seikat työn teettämisen vaihtoehtoja. Erityisesti kiinnitetään huomiota työsuhteen perusteella syntyviin työnantajavelvoitteisiin unohtamatta kuitenkaan yrittäjätoimintaan liittyviä yhteiskunnallisia velvoitteita. Seuraavassa annettavien tietojen pohjalta on mahdollista pääpiirteittäin verrata vaihtoehtoisten teettämistapojen kustannusrakennetta ja niihin sisältyviä riskejä. On huomattava, että artikkelissa tarkastellaan työsuhteen sisältöä ainoastaan työntekijäasemassa olevien kannalta. Työnjohdon eli toimihenkilöasemassa olevia koskevat määräykset poikkeavat edellä mainituista jossain määrin.

Artikkelin jälkimmäisessä osassa (kohta 4) käsitellään arvonlisäverotusta rakentamisen kannalta.

1 Työsuhteessa vai urakkasopimuksella

Rakennustyössä on tavanomaista teettää työtä joko työsuhteessa tai urakkasopimuksen perusteella. Rakennuttajan asema itse työn suorittajaan nähden eroaa huomattavasti sen mukaan, kummasta sopimustyyppistä on kysymys. Työntekijän palkkaaminen suoraan luo teettäjän ja työntekijän välille työsuhteen, ja teettäjä tulee näin ollen työnantajan asemaan. Työsuhteen kautta syntyy mm. velvollisuus työntekijän eläke- ja tapaturmavakuuttamiseen, ennakonpidätyksen sekä sosiaaliturvamaksujen suorittamiseen. Välillisten työvoimakustannusten lisäksi tulevat mm. työsuhteturvaan ja sairausajan palkanmaksuun liittyvät velvollisuudet.

Urakkasopimus on luonteeltaan liikesuhde eli siinä ainakin toisena sopijapuolena täytyy olla liikkeenharjoittaja, koska yksityisen henkilön kanssa ei ole lain mukaan mahdollista sopia työnsuorittamisesta ilman, että kysymyksessä olisi työsuhde. Huomattavaa on, että työkkunnan (työporukan) kanssa tehtävä sopimus on luonteeltaan työsuopimus, jonka työkkunnan etumies voi solmia kaikkien työkkunnan jäsenten puolesta. Tänä ei vielä mahdollista työoikeudellisesti

pätevän urakkasopimuksen tekoa, ellei kyseinen työporukka toimi yritys muodossa. Urakkasopimuksen ei pääsääntöisesti liity mitään sivuvelvollisuuksia varsinaisen sopimuksen sisällön lisäksi, jolloin tilaajan maksettavaksi tulee ainoastaan sovittu urakkasumma arvonlisäveroineen.

Sekä urakka- että työsuopimus on syytä laatia aina kirjallisena ja yksilöidä siinä kummankin osapuolen velvollisuudet riittävän tarkasti. Työsuopimusta tehtäessä tulee ottaa huomioon myös alan työehtosopimuksen määräykset, koska työnantaja ei päävästi voi suhteesta työntekijään sopia huomommista työehdoista mitä yleisistova työehtosopimus määrää. Erityisesti on syytä kiinnittää huomiota siihen, ettei sopimuksen otsikointi ja sopijapuolten yhteinen näkemys vielä välttämättä lopullisesti määrää sopimuksen oikeudellista luonnetta, määrävän tekijänä on itse sopimuksen sisältö. On mahdollista, että esimerkiksi veroviranomainen tulkitsee sopijapuolten sinänsä kiistatta yhteisymmärryksessä syntyneen ”urakkasopimuksen” työsuopimukseksi, koska sopimuksen sisältö ja tunnusmerkistö on työsuopimuksen mukainen.

Sekä urakka- että työsuopimus voidaan laatia valmiille lomakkeelle. Tarkoitukseen suunniteltua oikeaa lomaketta käyttäen sopimus on helppo tehdä oikeaan muotoon ja samalla varmistua siitä, että kaikki tärkeimmät asiat tulee otetuksi huomioon. Lomakkeita on saatavissa mm. Rakennuskirjakaupasta (p. 09-5495 5400) ja RTK-Fakta Oy:stä (p. 09-12991).

2 Työsuhteeseen liittyvä säännöstö ja työnantajavelvoitteet

2.1 Työsuhteen vähimmäisehdot ja työehtosopimuksen velvoitteet

Työsuopimuksella työntekijä on sitoutunut sovitua korvausta vastaan työskentelemään työnantajan johdon ja valvonnan alaisena, ja mikäli nämä tunnusmerkit täytyvät, on kysymyksessä

RAKENNUT-
TAMINEN

settavaa erikseen siten kun tes:ssä on määrätty. Säännöllisen työajan (8 t/pv 40 t/vk) ylittäviltä tunneilta on maksettava 50 %:lla tai 100 %:lla korotettu palkka sen mukaan onko kysymys viikoittaisesta vai vuorokautisesta ylityöstä. Korotusosan laskentapohjana käytetään kyseisen työn palkkaa, josta jäädytään ylityöhön. Lisäksi viikonloppuna tehtävästä työstä voi joutua maksamaan pyhätyökorvauksen (100 %) ja viikko-lepokorvauksen (100 %).

Huomattavaa on, että ylityönormit koskevat yhtä lailla tunti- kuin urakkapalkalla tehtävää työtä. Ylityön korvaamisesta ei ole mahdollista sopia työntekijään nähden huonompia ehtoja kuin laki ja tes edellyttävät. Ylityötä voidaan tehdä työnantajan aloitteesta työntekijän siihen suostuessa työaikalaisissa säädettyjen enimmäismäärien puitteissa. Työnantajalla on velvollisuus valvoa työaikoja ja pitää työaikakirjanpitoa. Siinäkin tapauksessa, että ylityötä tehdään ikään kuin ”vahingossa” ilman työnantajan nimenomaista aloitetta, syntyy velvollisuus maksaa ylityökorvausta lain mukaan.

Työntekijälle tietyin edellytyksin (tes:n perusteella) maksettavat kulukorvaukset eivät ole palkkaa, vaan (tietyiltä osin veroton) korvaus työntekijälle työnteosta syntyneistä kuluista. Tärkeimmät korvaukset ovat päivittäisten matkakulujen korvaus (taulukko tes:ssä), työkalukorvaus, matkavyöhykkeellä maksettava päiväraha ja majoittumiskorvaus. Yksityiskohtaiset perusteet löytyvät talonrakennusalan työehtosopimuksesta.

2.4 Työnantajavelvoitteet ja niiden hoitaminen

Työnantajan maksettavaksi tulee varsinaisen työssäolon ajalta maksettavan palkan lisäksi myös ns. välilliset palkkakustannukset, joita ovat mm. vuosilomapalkat, työajan lyhennysrahat, arkipyhäkorvaukset, sairaus- ja tapaturma-ajan palkat. Näiden yhteismäärästä työnantaja joutuu suorittamaan työntekijän sosiaalikuluna seuraavia maksuja: tapaturma- ja eläkevakuutusmaksu, työttömyysvakuutusmaksu, sairausvakuutusmaksu ja ryhmähenkivakuutusmaksu. Maksujen suuruus riippuu työnantajan maksamien palkkojen määrästä sekä näiden suhteesta poistoihin ja työnantajan toimialasta. Kokonaismaksurasitus yhdistettynä välillisiin palkkoihin vaihtelee 65 %:n ja 80 %:n välillä. Yksityiskohtaiset tiedot maksurasitteesta on saatavissa vakuutusyhtiöstä ja veroviranomaiselta.

2.5 Työsuhteen päättäminen ja lomauttaminen

Kuten jo edellä todettiin, määräaikaista työsopimusta ei voi yksipuolisesti irtisanoa eikä työntekijää

voikaan työsopimukseen lomauttaa tällaisessa tapauksessa. Työntekijälläkään ei ole tällöin oikeutta irtisanoutua työsuhteesta, vaan työsuhde alkaa ja päättyy sovittuun ehdon mukaisesti. Poikkeuksena on mahdollisuus purkuun lain mukaisin perustein. Luonnollisesti sopimuksesta on mahdollisuus irtautua myös yhteisesti sopimalla. Jos työhön on odotettavissa katkoksia kannattaa niistä sopia jo etukäteen sopimusta tehdessä. Työsopimuksen keston rajaus on syytä harkita huolellisesti jo sopimusta solmittaessa, koska sitovasta sopimuksesta ei ole mahdollista irtautua yksipuolisesti ellei asiasta kyetä sopimaan.

Toistaiseksi voimassa oleva työsopimus päättyy normaalisti jommankumman osapuolen suorittamalla irtisanomisella. Työntekijän puolelta tämä ei vaadi mitään perusteluja, pelkkä tahdonilmaus riittää. Työntekijän noudatettava irtisanomisaika on viisi työpäivää. Työnantajalta vaaditaan aina irtisanomisperuste, joka voi olla joko taloudellinen ja tuotannonollinen tai siten työntekijän henkilöstä johtuva. Työnantajan on noudatettava työsuhteen kestoista riippuen 2–16 viikon mittaista irtisanomisaikaa, jos työsuhteeseen sovelletaan rakennusalan työehtosopimusta. Jos sopijapuoli laiminlyö irtisanomisaikaa noudattamisen, on toisella osapuolella lain perusteella pääsääntöisesti oikeus laiminlyödyn irtisanomisaikaa palkan suuruiseen vahingonkorvaukseen. Irtisanominen on syytä tehdä kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti.

Irtisanomisella on tarkoitus päättää työsopimus. Sopimuksen kestäessä on laissa annettu mahdollisuus joko yksipuolisesti tai sopimalla keskeyttää palkanmaksu ja vastaavasti keskeyttää työnteko. Tällöin on kysymys lomauttamisesta, joka voidaan tehdä toistaiseksi tai määräajaksi. Työnantaja voi lomauttaa työntekijän tilanteessa, jossa ei ole työtä tarjolla. Työn väheneminen voi olla pysyväisluontoista tai tilapäistä. Työnantajan on lomauttaessaan noudatettava vähintään kahden viikon lomautusilmoitusaikaa. Tilapäisen työn vähenemisen johdosta voidaan lomauttaa 90 päivän ajaksi. Työnantaja voi irtisanomisen sijasta lomauttaa työntekijän silloin, kun työ on vähentynyt vähäistä suuremmassa määrin ja muutoin kuin tilapäisesti. Lomautuksen aikana työsuhde on voimassa ja sen ehdot pysyvät entisellään eli työntekijä palaa lomautuksen päätyttyä entisiin ehtoihin työhönsä. Työsopimus voidaan myös irtisanoa lomautuksen kestäessä noudattaen säädettyä irtisanomisaikaa.

Rakennusalan työehtosopimus mahdollistaa lomauttamisen ja irtisanomisen suorittamisen yhtenä toimenpiteenä. Tällöin työnantaja lomauttaa ja irtisanoa työntekijän ehdollisesti taloudellisiin ja tuotannonollisiin perustein yhtä ilmoitusta käyttäen. Lomautuksen alettua työsuhde päättyy ilman eri irtisanomista 90 päivän ku-

luttua, mikäli uutta työtä ei ole tuona aikana ilmaantunut. Ehdollisesti irtisanottaessa on syytä mahdollisuuksien mukaan käyttää irtisanomisajan pituista ilmoitusaikaa mahdollisten irtisanomisperien minimoimiseksi.

Työnantaja ei voi täysin vapaasti palkata uutta työvoimaa, jos hän on lomauttanut taikka irtisanonut taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla työntekijöitään. Työsopimuslaki määrää työnantajan ennen uuden työntekijän palkkaamista kutsumaan lomautetun työhön. Tämän lisäksi työtä on ensisijaisesti tarjottava 9 kuukauden ajan taloudellisesti tuotannollisella perusteella irtisanotulle työntekijälle, joka on työtökoppaikkakunnan työvoimatoimistossa työnhakijana ja on kysymys sellaisesta työstä, joka soveltuu ko. työntekijälle. Työtä ei tarvitse tarjota entisiin ehdoin. Tämän ns. takaisinottoajan laskeminen rakennusalan työehtosopimuksen soveltamispiirissä aloitetaan siitä kun työntekko on päätynyt eli esimerkiksi lomautuksen alkamisesta siinä tapauksessa, että lomautusta välittömästi seuraa irtisanominen.

Sekä irtisanomis- että lomautusilmoitukset tulee antaa työntekijälle henkilökohtaisesti. Siinä tapauksessa ettei tämä ole mahdollista, voidaan ilmoitus jättää postin kuljetettavaksi, jolloin sen katsotaan tulleen työntekijän tietoon seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Ilmoitukset on syytä näyttökysymysten vuoksi lähettää kirjittuna kirjeenä. Kaikki tässä käsitellyt ilmoitukset voidaan tehdä valmiita lomakepohjia käyttäen.

Työsopimus on mahdollista laissa erikseen luetelluissa tapauksissa myös purkaa, jolloin työntekko ja palkanmaksu päättyvät välittömästi. Purkamisen on ankarampi tapa päättää työsuhte kuin irtisanominen ja sen edellytykset on syytä selvittää perusteellisesti ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Purkuperusteeseen on vedotava 2 viikon kuluessa siitä kun se on tullut työnantajan tietoon, ellei kysymys ole jatkuvasta moitittavasta menettelystä. Koeaikana tapahtuvaa purkamista koskevat omat sääntönsä, joita on käsitelty edellä tässä kirjoituksessa. Lisäksi työnantaja voi käsitellä työsuopimusta purkautuneena, jos työntekijä on ollut poissa työpaikalta syytä ilmoittamatta vähintään viikon. Työsuhteen päättymispäivä on tällöin ensimmäinen poissaolopäivä.

Työsuhteen päätyessä tulee kaikki siitä johduttavat saatavat suorittaa viimeistään loppu tilin yhteydessä. Jos näin ei menetellä, syntyy työntekijälle vahingonkorvauksena oikeus ns. odotusajan palkkaan, kuitenkin enintään kuudelta päivältä. Lisäksi työntekijälle on annettava työtodistus, mikäli hän sitä pyytää, jopa jälkikäteen aina kymmenen vuoden ajan työsuhteen päättymisestä.

Tässä esitetyt asiat perustuvat työehtosopimuksen noudattamiseen osana työsuopimusta ja esityksen lyhyiden vuoksi menettely on ollut mahdollista käydä läpi vain pääpiirteissään. Käytännön tilanteiden ja olosuhteiden suuren vaihtelun johdosta tilanteiden oikean ratkaisun löytäminen saattaa edellyttää syvällisempää perehtymistä säännöksiin sekä menettelytapojen tunteudesta.

3 Ennakkoperintärekisteri

Vuonna 1995 käyttöön otettu ennakkoperintärekisteriin on merkitty elinkeinotoimintaa harjoittavat ennakkoverovelvolliset. Myös uudet yritykset merkitään rekisteriin sillä perusteella, että ne ryhtyvät harjoittamaan elinkeinotoimintaa tai muuta tulonhankkimistoimintaa, josta saatua vastiketta ei ole pidettävä palkkana. Rekisteristä voidaan poistaa, mikäli elinkeinonharjoittaja ei hoida maksujaan ja velvoitteitaan. Rekisteröinti osoitetaan rekisteriotteella, josta ilmenevät yrityksen tiedot ja otteen voimassaoloaika. Rekisteriin merkitsemättömien ja sieltä syystä tai toisesta poistettujen yritysten kohdalla tilaaja on velvollinen toimittamaan ennakonpidätyksen. Toisin sanoen vain voimassa oleva ennakkoperintärekisteröinti vapauttaa tilaajan ennakonpidätyksvelvollisuudesta. Tilannetta tarkastellaan maksuohjeen olosuhteiden mukaan ja tilaajalla on asiasta selvitysvelvollisuus oman vastuunsa perusteella.

Jos elinkeinonharjoittaja ei esitä voimassa olevaa rekisteriotetta tai toiminta ei ole rekisteriin ilmoitetun mukaista, tilaajan tulee tehdä ennakonpidätyksen ja tilittää ennakkot verottajalle. Pidätys toimitetaan työtä ja palvelua koskevasta vastikkeesta, josta on ensin vähennetty arvonlisäveron osuus. Mitään työn suorittamisen liittyviä kuluja ei voida vähentää. Yhteisöiltä ja yhtymiltä toimitettavan ennakonpidätyksen suuruus on 12 % v. 98 ja luonnolliselta henkilöltä (toiminimi) henkilön verokortin mukaisesti eli samoin kuin palkansaajalta.

Tilaajan on tarkoin selvitettävä sopimussuhteen laatu, jos hankinta sisältää vähänkin työsuoritusta välttyäkseen mahdolliselta verottajan jälkikäteen suorittamalta uudelleen arvioinnilta, esimerkiksi urakkasopimuksen, tulkitsemiselta työsuopimukseksi. Toisaalta tilaajan on hyvä valvoa omia etujaan sisällyttämällä urakkasopimukseen veloitteen voimassa olevan ennakkoperintärekisteriotteen toimittamisesta pidempikestoisten sopimussuhteiden aikana käyttöönsä jatkuvasti tai vähintään ainakin ennen urakkasumman maksamista.

4 Arvonlisäverotus

4.1 Arvonlisäverotuksen yleiset periaatteet

Arvonlisävero on yleinen kulutusvero, joka kohdistuu tavaroiden ja palvelusten kulutukseen. Yleiset kulutusverot, kuten arvonlisävero, ovat välillisiä veroja. Arvonlisäverotuksessa verovelvollisia eivät ole kuluttajat, vaan tavaroita ja palveluja myyvät pääasiassa yritykset.

Arvonlisäverojärjestelmä on usean vaiheen yleinen kulutusverojärjestelmä. Veron suorittamisvelvollisia ovat lähes kaikki hyödykkeen eli tavarain tai palvelun tuotanto- ja jakeluketjuun osallistuneet yritykset. Veroa suoritetaan aina hyödykettä myydessä kuitenkin vain ko. yrityksessä syntyneestä arvonlisäyksestä. Näin tuotteen tai palvelun kuluttajahinta tulee pääosin vain kertaalleen verotetuksi.

Kunkin yrityksen aikaansaaman arvonlisäyksen vertaaminen tapahtuu käytännössä seuraavasti. Yritys laskee verottomasta myyntihinnasta arvonlisäverokannan osoittaman summan ja vähentää siitä toimintaa varten hankittujen hyödykkeiden ostohintoihin sisältyvän veron. Näin saatu myynnin ja ostojen verojen erotus tilitetään sitten kuukausittain valtiolle. Jos esimerkiksi yrityksen aikaansaama arvonlisä muodostuu vain katteesta ja työpalkoista, on valtiolle maksettava suoritus käytännössä näistä eristä laskettava veroprosentin mukainen vero.

4.2 Verovelvollisuus

Pääsäännön mukaan jokainen joka harjoittaa Suomessa liiketoiminnan muodossa tavaroiden ja palvelujen myyntiä, on verovelvollinen suorittamaan siitä arvonlisäveroa. Yritysmuodolla ei ole merkitystä verovelvollisuuden suhteen. Arvonlisäverotuksessa liiketoiminnan käsitettä tulkitaan laajasti. Jos myytävät tavarat ja palvelut kilpailevat muiden vastaavien yleisillä markkinoilla esiintyvien hyödykkeiden kanssa, myynnin katsotaan tapahtuvan liiketoiminnan muodossa. Yleensä liiketoimintana pidetään ansiotarkoituksessa tapahtuvaa, jatkuvaa, ulospäin suuntautuvaa ja itsenäistä toimintaa, johon sisältyy tavallinen yritysajatus.

Yhtenä liiketoiminnan tunnusmerkkinä on itsenäisyys. Toisen palveluksessa työsuhteessa toimintaa ei harjoita itsenäistä liike- tai ammattitoimintaa eikä siten ole verovelvollinen. Vain tai pääasiassa yhdelle toimeksiantajalle toimeksiantajan johdon ja valvonnan alaisena töitä tekevä henkilö katsotaan olevan työsuhteessa. Arvonlisäverotuksessa palvelujen myynnin ei katsota tapahtuvan liiketoiminnan muodossa, jos siitä saatu vastike on ennakkoperintälaisa tarkoitettua palkkaa. Ennakkoperintälain 13 §:n

mukaan palkalla tarkoitetaan kaikenlaista palkkaa, palkkiota, etuutta tai korvausta, joka saadaan työ- tai virkasuhteessa. Omakotirakentajan, joka teettää rakennuskohteensa kokonaan tai osittain erilaisilla alihankkijoilla, tulee muistaa, että vain työsuhteessa olevat henkilöt ovat arvonlisäverotuksen ulkopuolella. Elinkeino-toimintaa harjoittajat yritysajat ovat siten normaalisti arvonlisäverovelvollisia.

Hallinnollisista syistä vähäinen liiketoiminta on rajattu arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Vähäisen liiketoiminnan rajaksi on asetettu myynnin määräksi enintään 8500 euroa kalenterivuodelta.

4.3 Verollisen toiminnan aloittaminen

Kaikkien, jotka ryhtyvät harjoittamaan arvonlisäverollista liiketoimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus vero-toimistosta saatavalle lomakkeelle.

Arvonlisäverovelvolliseksi ilmoitaudutaan siitä päivästä alkaen, jolloin verollinen toiminta alkaa tai sinä ajankohtana, jolloin verovelvollinen on ryhtynyt hankkimaan tavaroita ja palveluja liiketoimintaansa varten. Ilmoituksen perusteella verovirasto merkitsee elinkeinonharjoittajan arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Rekisteröinnin yhteydessä verovelvolliselle annetaan y-tunnus, jos sillä ei sitä ennestään jo ole. Y-tunnusta on aina käytettävä viranomaisten kanssa asioitaessa. Tunnuksen avulla verovelvollisen ilmoitukset, suoritettavat verot ja veronpalautukset ohjautuvat oikean verovelvollisen hyväksi.

4.4 Asiakirjoihin tehtävät merkinnät

Verovelvollisen myyjän on tehtävä verovelvollisten välisiä liiketoimia koskeviin asiakirjoihin, kuten laskuihin, tilauksiin ja käteismyynnikuitteihin verovelvollisuutta osoittava merkintä ”ALV rek.” ja myyjän y-tunnus. Ostajalle on aina annettava tosite tai lasku tavarain tai palvelun myynnistä. Laskuun tai tositteeseen on merkittävä hyödykkeen veroton myyntihinta ja myynnistä suoritettavan veron määrä. Jotta verovelvollinen ostaja voisi käyttää veronvähennysoikeuttaan, tulee verovelvollisen myyjän antamasta tositteesta tai laskusta käydä ilmi myynnistä suoritettava vero.

4.5 Rakentamispalvelun käsite

Arvonlisäverolaissa rakentamispalveluksi käsitellään kiinteistöön kohdistuvaa rakennus- ja korjaustyötä sekä työn yhteydessä asennettua tavarain luovuttamista. Rakennustyötä on sekä talonrakentaminen että maa- ja vesirakentaminen.

vollisilla. Lähtökohtana on, että kaikkien verollista liiketoimintaa varten verollisina hankittujen tuotantopanoksien sisältämän veron saa vähentää. Vähennyskelpoisia ovat mm. ostetut alaurakat ja muut ostetut palvelut, rakennusmateriaalit, rakennustoiminnassa käytettävät koneet ja laitteet, kuorma- ja pakettiautot, energia- ja polttoaineet, kaluston huolto- ja korjauskustannukset, konttorikalusteet ja -tarvikkeet sekä tutkimus- ja tuotekehittelyn tuotantopanokset. Myös verollisessa toiminnassa käytettäviin konttori- ja tuotantorakennuksiin kohdistuvista rakentamispalveluista ja muista verollisista hankinnoista on oikeus tehdä vähennys.

4.11 Arvonlisäveron ilmoittaminen ja maksaminen

Myyntistä suoritettavat verot ja ostoihin sisältyvät vähennettävät ja palautukseen oikeuttavat verot kohdistetaan veron tilittämistä varten kalenterikuukauden pituisille laskentakausille. Tilitettävä veron määrä voidaan saada joko suoraan yrityksen kirjanpidosta tai kirjanpitoon perustuvien apulaskelmien avulla.

Arvonlisäverovelvollisen tulee järjestää kirjanpitoonsa sellaiseksi, että siitä saadaan veron määräämistä varten tarvittavat tiedot.

Arvonlisäveron ja työnantajasuoritusten valvontatiedot annetaan yhteisellä valvontailmoi-

tuksella viimeistään ilmoituskuukauden 15. päivänä. Valvontailmoituksella ilmoitetaan arvonlisäveron tiedot ilmoituskuukaudta toiseksi edeltävältä kuukaudelta ja työnantajasuoritukset ilmoituskuukaudta edeltävältä kuukaudelta.

Arvonlisävero maksetaan lähetetyillä arvonlisäveron tilinsiirtolomakkeilla kohdekuukaudta toiseksi seuraavan kuukauden 15. päivänä. Esi-täytetyn tilinsiirtolomakkeen viitenumero sisältää maksajan tunnuksen ja kohdekuukauden, jolta veroa maksetaan.

Jos verovelvollinen on ilmoittanut kalenterikuukaudelta suoritettavan veron liian suurena tai vähennettävän veron liian pienenä, voi virheen korjata vähentämällä liikaa ilmoitetun veron seuraavilta kalenterikuukausilta.

4.12 Lähdekirjallisuus

Arvonlisäverotuksesta on julkaistu useita kirjoja ja oppaita. Verohallitus on toimittanut arvonlisäverovelvollisille arvonlisäverovelvollisen oppaan, jota on saatavissa Edita Oy:n myymälöistä. Arvonlisäverotuksen hyvinä lähdekirjoina voi mainita mm. Auvo Niemisen ja Raimo Anttilan Arvonlisäverotus (WSOY). Rakennusliikkeen arvonlisävero-opasta myy RTk-Fakta Oy, puh. (09) 129 9276.